

COMMISSIE VAN TOEZICHT BIJ DE PENITENTIARE INRICHTINGEN VUGHT

J A A R V E R S L A G 2020

1. Inrichting

De commissie van toezicht houdt toezicht op de Penitentiaire Inrichting Vught.

P.I. Vught is aangewezen als:

- Gevangenis en Huis van Bewaring
- Inrichting voor stelselmatige daders (ISD)
- Bijzonder opvang als bedoeld in artikel 20c van de Regeling selectie plaatsing en overplaatsing gedetineerden (PPC)
- inrichting met een individueel regime (PPC, BPG, TA, EBI)
- inrichting met een extra beveiligingsniveau (BPG, TA, EBI).

Samenstelling Commissie van Toezicht

De commissie van toezicht bestaat uit 16 leden. In de commissie zijn een met rechtspraak belast lid van de rechterlijke macht, een advocaat, een medicus en een deskundige uit de kring van het maatschappelijk werk vertegenwoordigd. Daarnaast is er juridische en beleidsmatige kennis en expertise op het gebied van zorg en psychologie aanwezig binnen de commissie. Hiermee voldoet de samenstelling van de commissie aan het gestelde in artikel 11, tweede en derde lid van de Penitentiaire maatregel. Alle commissieleden zijn benoemd als lid van de commissie van toezicht. (artikel 11 Pm, eerste lid) en hebben de maximale termijn van benoeming niet overschreden.

De commissie wordt ondersteund door twee secretarissen, die ook als zodanig zijn benoemd. Daarnaast zijn vier plaatsvervangend secretarissen benoemd. Allen zijn als juridisch medewerker verbonden aan de rechtbank Oost-Brabant, sector strafrecht.

De administratieve ondersteuning wordt verleend door administratief personeel verbonden aan de rechtbank Oost-Brabant, sector strafrecht.

Ledenwerving

In 2020 is een nieuw commissielid bij de commissie van toezicht gestart. De werving heeft eind 2019 plaatsgevonden.

Deskundigheidsbevordering

De commissieleden hebben de mogelijkheid tot (bij)scholing via het opleidingsaanbod van DJI. Er is een e-learning cursus ontwikkeld bedoeld voor nieuwe commissieleden. Hiervan kunnen ook de langer zittende commissieleden gebruik maken. De jaarlijkse landelijke themadag van de Commissies van Toezicht is in november niet doorgegaan vanwege de Covid-19 maatregelen.

De commissieleden kunnen gebruik maken van de site van het Kenniscentrum Commissie van Toezicht. Hierop staan dossiers per onderwerp, die met regelmaat worden geactualiseerd. Daarnaast stuurt het Kenniscentrum iedere maand een nieuwsbrief.

De voorzitter houdt toezicht op de (bij)scholing van de commissieleden en evalueert hun functioneren voorafgaand aan herbenoeming. De commissieleden hebben de beschikking over het handboek Rechtspositie Gedetineerden. In de (bij)scholing van de secretarissen wordt voorzien door het opleidingsprogramma van de strafsector van de rechtbank Oost-Brabant.

Op reguliere basis wordt op de vergadering aandacht besteed aan bijzondere thema's en/of onderwerpen.

Maatregelen Covid-19

In maart 2020 zijn we geconfronteerd met landelijke maatregelen om het corona-virus terug te dringen. Naast deze maatregelen zijn er ook extra maatregelen getroffen in de P.I. Die maatregelen hebben grote

gevolgen gehad voor gedetineerden, personeel en bezoekers. Ook had het consequenties voor de werkzaamheden van de commissie van toezicht. Vanaf half maart tot eind mei zijn er geen beklagzittingen gehouden, de weekcommissarissen hebben hun werkzaamheden vooral telefonisch gedaan en de overleggen met de directie vonden digitaal plaats. Door de dalende besmettingscijfers konden de maatregelen vanaf juni weer worden versoepeld. Begin oktober kregen we echter te maken met een tweede golf en (nieuwe) beperkingen. Ook werd het dragen van een mondkapje geadviseerd en later zelfs verplicht. Bij de verschillende onderwerpen in het jaarverslag zullen deze omstandigheden en de maatregelen terugkomen.

2. Cijfers

Beklagzittingen

Voor 2020 stonden 75 beklagzittingen gepland. Op 63 zittingen zouden klachten van gedetineerden over de P.I. Vught worden behandeld. Deze zittingen waren allemaal meervoudig van samenstelling. Op 12 zittingen zouden klagers alleen rogatoir worden gehoord naar aanleiding van klachten over andere inrichtingen. Deze zittingen hebben enkelvoudig plaatsgevonden.

Vanwege de Covid-19 maatregelen zijn de zittingen vanaf 16 maart t/m 24 mei 2020 niet doorgedaan. Met ingang van 1 oktober 2020 zijn de beklagzittingen alleen enkelvoudig van samenstelling geweest. Dit was ingegeven door de verscherping van de Covid-19 maatregelen en het kunnen houden van voldoende afstand. Vanaf 14 december 2020 zijn de zittingen geannuleerd. Voor 2021 staan 68 zittingen gepland in het rooster.

Bezettingsgraad

De capaciteit voor alle regimes binnen de P.I. Vught bedraagt 698 bruikbare plaatsen. Er was in 2020 een gemiddelde bezettingsgraad van 87,8 %. De bezettingsgraad in 2019 was 92,4%, in 2018 was dit 89,7% en in 2017 90,5%.

Plaatsen en gemiddelde bezettingsgraad uitgesplitst

	bruikbare plaatsen	gemiddelde bezetting
<i>regulier</i>		
HvB	81	70,63
Gevangenis	156	144,05
EZV	24	22,25
ISD	60	51,65
BPG	48	36,39
EBI	18	7,62
TA	46	30,77
PPC	259	250,64
in stand te houden capaciteit	8	0,90
Totaal	700	614,9

Medische klachten

In 2020 zijn er 144 medische klachten ingediend. Na een bemiddelingsgesprek door hoofd zorg zijn 10 klachten ingetrokken en 64 klachten afgehandeld. 70 klachten zijn doorgezet, waarvan 68 naar de medisch adviseur. De klachten waren voornamelijk gericht tegen de huisarts en de psycholoog/psychiater. In 2019 waren er daarnaast nog 23 klachten gericht tegen de verpleegkundige. In 2020 was hiervan slechts één keer sprake. De klachten gericht tegen de huisarts zijn flink gestegen van 70 naar 91 klachten. Dit heeft te maken met klachten ten aanzien van de corona-maatregelen. In verhouding tot het aantal gedetineerden per unit, zijn op de PPC unit 3 en unit 7 de meeste medische klachten ingediend (respectievelijk 34 en 29), gevolgd door LA9 (BPG en TA) (26). Dit is vergelijkbaar met 2019. Er is een splitsing gemaakt met afdeling 6A en 6B (10), die afdelingen vallen onder de verantwoordelijkheid van PPC 4 (7). In totaal zijn er

voor PPC 4 dit jaar 17 medische klachten ingediend. In 2018 waren er 143 klachten ingediend, in 2019 134 klachten en dit jaar 144 klachten. Dit blijft dus redelijk constant.

3. De toezichthoudende en adviestaak

De kerntaken van Penitentiaire Inrichtingen zijn het naar behoren uitvoering geven aan de tenuitvoerlegging van de aan gedetineerden opgelegde vrijheidsstraffen en het fungeren als Huis van Bewaring. Daarnaast dienen de desbetreffende inrichtingen een betekenisvolle bijdrage te leveren aan resocialisatie van gedetineerden.

Om haar toezichthoudende en adviserende taak beter te kunnen uitoefenen werkt de commissie met portefeuilles. Ieder lid van de commissie van toezicht kan daardoor zijn aandacht, naast de reguliere werkzaamheden, toespitsen op bepaalde aandachtsgebieden/onderwerpen. De portefeuilles worden in de meeste gevallen door een beklagrechtter samen met een weekcommissaris beheerd (zie bijlage C). De portefeuilles worden met regelmaat geëvalueerd. Ook worden in het kader van toezicht afdelingen bezocht waar de commissie van toezicht normaliter niet vaak komt.

Per unit is door de coördinator verslag gedaan van de belangrijkste ontwikkelingen, bijzondere incidenten en de contacten met directeur, afdelingspersoneel en gedetineerden. De overige portefeuilles waaronder bemiddeling, dwangbehandeling, weekcommissarissen en beklagrechtters komen in andere hoofdstukken aan de orde.

PPC, unit 3

Belangrijke ontwikkelingen, nieuw beleid:

Er was in het verslagjaar sprake van een lichte daling van het aantal dwangbehandelingen (a- en b-behandelingen, alsook geneeskundige behandelingen ex artikel 32 Penitentiaire beginselenwet).

Zo zijn de b-behandelingen, inclusief verlengingen, afgenomen van 80 in 2019 naar 67 in 2020.

Verder zijn er geen speciale ontwikkelingen dan wel beleidsaspecten aan de orde, zij het dat de omgang met gedetineerden duidelijk is beïnvloed door alle perikelen rond corona. De maatregelen die naar aanleiding van het risico voor coronabesmetting binnen de PI Vught zijn getroffen, hebben ook invloed gehad op de gedetineerden van unit 3. Zo ontvingen zij enkele maanden geen bezoek en later in het jaar slechts 1 bezoeker per keer. Ook andere onderdelen van het dagprogramma, zoals het avondprogramma, de arbeid en de sport, zijn af en toe ingetrokken om besmettingen te voorkomen. Unit 3 heeft het afgelopen jaar verschillende malen te maken gehad met positieve besmettingen van zowel personeelsleden als gedetineerden. Mede als gevolg hiervan brachten weekcommissarissen nauwelijks bezoeken aan gedetineerden en wikkelden zij lopende kwesties vooral en alleen telefonisch af.

Bijzondere incidenten:

Ook in 2020 is sprake geweest van enkele geweldsincidenten, veroorzaakt door een gedetineerde, waar steeds terugmelding naar en opvolging door de Commissie van Toezicht via de coördinerende weekcommissaris heeft plaats gevonden.

Overleg met personeel, afdelingshoofd en directeur:

Overleg met personeel vindt regelmatig plaats tijdens de veelvuldige afstemmingen van de weekcommissaris met de diverse afdelingen. De samenwerking is positief. Regelmatig is er ook bilateraal overleg tussen de plaatsvervangend vestigingsdirecteur en de coördinerende weekcommissaris.

Bij zogenaamde “veelklagers” wordt afstemming gezocht met afdelingshoofd en/of directie. Hierbij wordt nagegaan of het wenselijk is om een vaste contactpersoon vanuit de Commissie van Toezicht in te zetten of er wordt naar andere constructieve oplossingen gezocht. Uiteindelijk is in 2020 slechts in één geval een vaste weekcommissaris gekoppeld aan een structurele veelklager.

Tussen de directeur en de coördinator is er, zoals al opgemerkt, regulier overleg geweest; gemiddeld genomen tweemaandelijks. Soms ook is incidenteel overleg gepleegd. De volgende onderwerpen waren daar

dan onder meer aan de orde: geweldsincidenten, proactieve klachtbehandeling door het personeel, (zoals al vermeld) aanpak “veelklagers”, ontwikkelingen bij a- en b-dwangbehandelingen, de cultuur van werken en de wijze waarop personeel met de weekcommissarissen omgaat. Dit heeft niet geleid tot klachten of extra vragen bij de weekcommissaris.

Gedetineerden:

Vanwege het risico op besmetting door corona heeft het PACO-overleg maandenlang geen doorgang gevonden. Er is hiertoe besloten, omdat de gedetineerden van verschillende units bij dit overleg aansluiten en dit om besmetting te voorkomen binnen de PI Vught niet verantwoord is. Om deze reden is er ook geen betrokkenheid vanuit de Commissie van Toezicht geweest met het “PACO-wel en wee”.

Er zijn vanuit de PACO ook geen bijzondere vragen gesteld aan de Commissie.

PPC 4

Unit 2; afdeling C, D en E.

Unit 4; afdeling I, J, K, L M en N.

Unit 6; afdeling A en B.

Algemeen

Op unit 4 verblijven doorgaans crisisgevoelige gedetineerden met meer complexe en instabiele psychiatrische problemen. De afdelingen van unit 4 worden regelmatig bezocht, niet alleen voor verzoekbriefjes maar ook in het kader van dwangbehandelingen. Bij elk bezoek aan de unit is aan personeel gevraagd of er bijzonderheden of belangrijke ontwikkelingen waren.

Incidenten

Dit jaar zijn er geen meldingen gemaakt van bijzondere incidenten.

Verzoekbriefjes

In 2020 is ongeveer 44% van de dwangbehandelingen (a- en b-behandeling) afkomstig van unit 4. 81% van de bezoeken door de weekcommissaris had te maken met verplichte bezoeken vanwege de dwangbehandelingen. Het aantal bezoekmomenten is ten opzichte van 2019 gelijk gebleven. Het personeel was doorgaans op de hoogte van de aard van de eventuele klachten.

Overleg met personeel, afdelingshoofd en directeur

Overleg met personeel vindt regelmatig plaats tijdens de veelvuldige bezoeken als weekcommissaris. De samenwerking wordt als positief ervaren door het personeel. Het personeel is gastvrij en behulpzaam. Bij bekende problemen kunnen zij vaak belangrijke aanvullende informatie aanleveren. Tevens maken zij een prima inschatting in hoeverre er sprake is van gevaar bij contact met een gedetineerde. Een overleg met de directrice zal in maart plaatsvinden om de ontwikkelingen op de werkvloer te evalueren naar aanleiding van het werkbelevingsonderzoek begin 2019.

Ontwikkelingen

Er is een coachingstraject opgestart ter bevordering van de samenwerking van de medewerkers. Medewerkers geven aan dat er sprake kan zijn van instabiliteit door meerdere verschuivingen van collega's. Daarnaast wordt door de medewerkers de werkdruk als hoog ervaren vanwege o.a. personeelstekort.

Unit 6 en unit 7

Nieuw beleid

In 2019 is de pilot voorbereid waarin voor de gedetineerden op een plusprogramma gewerkt gaat worden met een 32-urige werkweek. De pilot is begin januari 2020 gestart en gedurende het jaar is praktijkervaring opgedaan. Vanuit directieperspectief zijn de bevindingen over het algemeen positief. Belangrijkste knelpunt is de spanning tussen arbeid en dagprogramma, die in de praktijk niet volledig kan worden weggenomen. Feitelijk lukt het de meeste gedetineerden niet om daadwerkelijk 32 uur aan het werk te zijn, omdat het dagprogramma ook op de werkdagen geregeld om noodzakelijke interventies (acties, gesprekken, rechtbankbezoek etc.) vraagt. Gedetineerden die aan de pilot hebben meegedaan, werken effectief gemiddeld 27 uur per week.

Belangrijke ontwikkelingen

Op unit 6 en 7 verblijft bijna 40% van het totale aantal gedetineerden in de PI Vught. De gedetineerden van unit 6 (exclusief 6H) en unit 7 zijn in 2020 gezamenlijk verantwoordelijk voor 27,8% van alle verzoekbriefjes voor de weekcommissaris. Dat is ruim 7% minder dan in 2019. De gedetineerden van unit 6 (excl. 6H) leverden 71 verzoekbriefjes in (was 94), de gedetineerden van unit 7 deden 120 verzoeken (was 194). Het leeuwendeel van de verzoekbriefjes vanuit unit 6 kwam van afdeling 6J (30 stuks). Dikwijls gingen ze over de bezoeksregeling en het regime/de fasering. Vanuit unit 7 kwamen de meeste briefjes van afdelingen 7C (23 stuks), 7E (23 stuks) en 7F (21 stuks). Op afdeling 7C gingen de meeste verzoekbriefjes over bejegening, op afdeling 7F over het dagprogramma.

Een verklaring voor de daling is er niet. Over de hele linie zijn in 2020 ongeveer 10% minder verzoekbriefjes ingediend. De directie geeft aan dat ze in de units 6 en 7 investeert in het opbouwen van een professionele werkrelatie met gedetineerden, bijvoorbeeld doordat afdelingshoofden en -personeel proactief contact zoeken met gedetineerden.

Analoog aan het relatief hoge aantal verzoekbriefjes doen de weekcommissarissen ook relatief vaak een beroep op functionarissen binnen beide units om bepaalde acties te ondernemen. In unit 6 relatief vaak de directie of het afdelingshoofd. In unit 7 verhoudingsgewijs vaak het afdelingshoofd. In een beperkt aantal gevallen krijgt de Commissie van Toezicht c.q. de weekcommissaris terugkoppeling over wat met het verzoek om actie te ondernemen is gebeurd.

In verband met Covid-19 zijn met periodes de verzoekbriefjes telefonisch behandeld waarbij regelmatig het afdelingshoofd werd betrokken in de afhandeling omdat de bereikbaarheid van de gedetineerden telefonisch lastig bleek.

		GEVRAAGDE ACTIE DOOR WECO'S OP AFDELINGSNIVEAU				
ACTIE GEVRAAGD AAN		ACTIE GEVRAAGD	TERUGKOPPELING RESULTAAT	TERUGKOPPELING LEEG	PERCENTAGE RESULTAAT	PERCENTAGE RESULTAAT LEEG
Unit 6 (excl. 6H)	Afdelingshoofd	20	5	15	25,00%	75,00%
	Casemanager	6	0	6	0,00%	100,00%
	Mentor Medewerkers	1	0	1	0,00%	100,00%
	Medische Dienst	2	0	2	0,00%	100,00%
	(Plv) Directie	11	2	9	18,18%	81,82%
	TOTAAL	40	7	33	17,50%	82,50%
Unit 7	Afdelingshoofd	39	3	36	7,69%	92,31%
	Casemanager	3	1	2	33,33%	66,67%
	Mentor Medewerkers	5	1	4	20,00%	80,00%
	Medische Dienst	0	0	0		
	(Plv) Directie	8	1	7	12,50%	87,50%
	TOTAAL	55	6	49	10,91%	89,09%

Bijzonderheden

Medio augustus is een medewerker van unit 7 afdeling E/F positief getest op corona waarna deze afdelingen in quarantaine zijn geplaatst. Betreffende gedetineerden hebben een brief van de directie ontvangen met een toelichting o.a. op het dagprogramma dat voor afdeling 7 E/F gecompartmenteerd werd uitgevoerd. Dat wil zeggen dat justitiabelen van en medewerkers van afdeling 7 E/F niet in contact komen met justitiabelen en medewerkers van andere afdelingen en units.

Overleg met directie

In 2020 heeft viermaal overleg plaatsgevonden tussen de portefeuillehouder(s) en de directie van unit 6 en unit 7. Daarnaast is er op regelmatige basis telefonisch en e-mailcontact geweest.

EBI en TA, unit 5 en een deel van leefafdeling 9

EBI

In het afgelopen jaar is de manier waarop invulling kon worden gegeven aan de toezichthoudende taak van de Commissie van Toezicht mede gevormd door de beperkingen die gelden als gevolg van Covid-19. Het is daardoor beperkt mogelijk geweest om (on)aangekondigde bezoeken te brengen aan unit 5 en te spreken met gedetineerden die daar verblijven. De commissie is steeds op de hoogte gehouden van het reilen en zeilen binnen de inrichting door de directie, via beklagzaken en -zittingen. Duidelijk is geworden dat de beperkingen als gevolg van Covid-19 impact hebben gehad op de leefbaarheid van het verblijf voor gedetineerden in de EBI. Er gelden restricties wat betreft het ontvangen van bezoek. Vanwege het strikte regime waarin deze gedetineerden verblijven, zijn online communicatiemiddelen ter vervanging van fysiek bezoek, zoals Skype, in beginsel niet toegestaan, al wordt daarin wel maatwerk geleverd. Gedetineerden zijn daarnaast meer dan gebruikelijk in staat gesteld telefonisch contact te onderhouden met hun naasten. Desondanks is het de verwachting dat de situatie rondom Covid-19 heeft geleid tot (extra) gevoelens van eenzaamheid onder EBI-gedetineerden. Eenzaamheid was namelijk ook al een belangrijk thema voor EBI-gedetineerden voordat de beperkende maatregelen vanwege Covid-19 zijn ingesteld.

In 2020 is een forse toename van klachten door EBI-gedetineerden gezien. Een deel van deze klachten (38 procent) ziet op contact met de buitenwereld, zowel met het oog op bezoek, post als telefonisch contact. Het is goed mogelijk dat de beperkingen in verband met Covid-19 hiermee verband houden. Ook is een aantal keren geklaagd over een beperking van het gebruik van eMates. Een andere verklaring voor de stijging van het aantal klachten zou kunnen zijn dat sprake is van een toename van op unit 5 verblijvende gedetineerden. Een aantal gedetineerden dat is toegestroomd zou bovendien vaker klagen. Daarbij geldt ook dat advocaten vaker bij beklagzaken betrokken zijn.

Terroristen Afdeling

Ook voor de TA geldt dat de toezichthoudende taak vooral via beklagzittingen (voor zover deze doorgang konden vinden), beklagzaken en via contact met de directie is vormgegeven. Wanneer de omstandigheden het toelieten, zijn ook (on)aangekondigde bezoeken afgelegd. Binnen de TA was uitzichtloosheid – net als 2019 – ook een thema in 2020. Gedetineerden krijgen regelmatig lange straffen en hebben daardoor het vooruitzicht langdurig in een restrictief regime te moeten doorbrengen. Uitstroom naar een regulier regime is incidenteel voorgekomen, maar gedetineerden moeten over het algemeen vaak lange tijd op de TA verblijven. Vanwege een toename van het aantal TA-gedetineerden is de capaciteit landelijk toegenomen. Het aantal klachten is ongeveer gelijk ten opzichte van het aantal klachten in 2019.

ISD, leefafdeling 8

Belangrijke ontwikkelingen/ nieuw beleid

Het team van de ISD had veel plannen en ambities voor 2020. Helaas heeft corona de uitvoering van de plannen danig bemoeilijkt en de ambities zijn noodgedwongen getemperd. Met name voor ISD-ers, waarbij juist een wisselwerking tussen “binnen” en buiten” kenmerkend is, bemoeilijkt corona het kunnen realiseren van de doelstellingen in ernstige mate.

Ondanks de enorme problemen die corona hebben opgeleverd en alle regelgeving die moest worden gerealiseerd, is er het nodige bereikt en is de afdeling goed overeind gebleven.

Zo is er voldoende instroom geweest van nieuwe medewerkers. De formatie is op orde gebleven. Het ziekteverzuim onder de medewerkers was in 2020 laag, wat iets zegt over de motivatie en betrokkenheid van de medewerkers. Complimenten aan het team en het management zijn zeker op zijn plaats!

- In 2020 is het team ISD opgesplitst in 2 teams met elk een eigen afdelingshoofd. Team 8.1 (8I/J) en team 8.2 (6H, 8K/L). Om de samenwerking tussen beide teams zo optimaal mogelijk te laten verlopen blijft er gewerkt worden vanuit de gedachte van één team.
- In 2019 is gestart om afdeling 6H om te bouwen naar een inkomstenafdeling voor de ISD. Dit proces is in 2020 afgerond.
- Eind 2020 is besloten dat afdeling 6H door een landelijk tekort aan PPC bedden en een beperkt aanbod ISD-ers omgebouwd zal worden naar een PPC afdeling. Deze afdeling zal dan niet meer vallen onder de capaciteit van LA8 maar gaat over naar PPC U4.

- In 2020 is het project JOVO's (jongvolwassen) gestopt. De extra benodigde formatie om het project een definitieve status te kunnen geven, is niet toegekend door het Ministerie.
- Gedurende 2020 is er hard gewerkt aan de ontwikkeling van "mijn Plan". Een werkmap voor de ISD'er waarmee deze meer de regie krijgt over zijn traject. Een product dat vanuit de werkvloer, in samenwerking met andere disciplines, ketenpartners en justitiabelen is ontwikkeld. Helaas is de uitrol door Corona uitgesteld naar 2021. Hiermee samenhangend worden gedetineerden ook steeds vaker betrokken bij het bepalen van hun traject door aanwezig te zijn in het Traject Bepalings Overleg (TBO) waar ook gemeentes, veiligheidshuis en andere belanghebbenden bij betrokken en of aanwezig zijn.
- In 2020 heeft de ISD afdeling samen met een GGZ-psychologe in opleiding, verbonden aan de ISD, een mooie samenwerking tot stand gebracht met de Yes We Can Clinic. De ISD'er vertelt in samenwerking met staf zijn ervaringen aan een groep jeugdigen die dreigt te ontsporen of vast te lopen in hun leven. Ook dit project is door corona helaas op een laag pitje komen staan. Zo gauw de situatie het toelaat, zal het project weer worden opgepakt.
- Er is in samenwerking met de doelgroep een mozaïekbank ontworpen en gerealiseerd. Een bijzonder mooie samenwerking tussen staf onderling maar ook zeker met de doelgroep. De onthulling "Mozaïekbank" welke in juli en later in oktober 2020 zou plaatsvinden is helaas uitgesteld naar 2021 vanwege corona.
- Er wordt door staf en leiding nog steeds actief ingezet op bemiddeling om beklagzaken te voorkomen. ZBIW-ers gaan het gesprek aan over de klachten en of verzoekbriefjes voor de weekcommissaris. Hierdoor worden veel zaken in een vroeg stadium intern op een bevredigende manier opgelost. Een aanpak die zeker vruchten afwerpt waarbij justitiabelen zich gehoord en gezien voelen.
- 2020 heeft door de komst van corona ertoe geleid dat voor de ISD-ers de tussenfase opgeschort is, men kan niet naar buiten om te oefenen met vrijheden en er worden vele trajecten opgeschort. Dit zorgt voor de nodige onrust bij de justitiabelen en vergt extra inzet/aandacht van staf. Om deze reden is ook gewerkt aan een aanpassing van het dagprogramma.
- De staf ISD probeert ondersteuning te bieden aan de doelgroep door een open leef-/werkklimaat. Contact met mentoren (mentoraat) is daarbij een belangrijk instrument en heeft een niet aflatende aandacht.

Bijzondere incidenten

Op leefafdeling 8 hebben zich het afgelopen jaar helaas een aantal bijzondere incidenten voor gedaan. Personeel is slachtoffer geworden van (ernstige) fysieke agressie.

Deze fysieke agressie heeft serieuze impact op het team ISD gehad.

De opvang op korte en langere termijn van de slachtoffers door collega's, team en PI zijn gelukkig goed en professioneel en ook als zodanig beleefd door de slachtoffers.

Overleg met personeel, afdelingshoofd en directeur

Er is sprake van een structureel overleg met zowel de afdelingshoofden als met de betreffende directeur. Hierin worden lopende zaken, ontwikkelingen, incidenten en op stapel staand beleid open, constructief en in een prettige onderlinge sfeer met elkaar besproken.

Ook het overleg met afdelingshoofden en directeur heeft te lijden gehad van corona.

Er is minder face to face overleg geweest dan gepland en gewenst was. Dit heeft niet geleid tot grotere afstand in het "elkaar kunnen vinden" of tot informatie achterstand.

Gedetineerden

De gedetineerden (van Leefafdeling 8 inclusief afdeling 6H) hebben in 2020 in totaal 59 briefjes ingevuld om de weekcommissaris te spreken.

Deze 59 briefjes zijn ingevuld door 28 verschillende gedetineerden.

16 gedetineerden hebben 1 briefje ingevuld.

7 gedetineerden hebben 2 briefjes ingevuld.

1 gedetineerde heeft 3 briefjes ingevuld.

2 gedetineerden hebben 4 briefjes ingevuld.

1 gedetineerde heeft 8 briefjes ingevuld.

1 gedetineerde heeft 10 briefjes ingevuld.

De 4 meest voorkomende onderwerpen van gesprek waren:

Klachtafhandeling (11 briefjes afkomstig van 8 verschillende gedetineerden)
Regime/fasering (9 briefjes afkomstig van 6 verschillende gedetineerden)
Straf/maatregel (6 briefjes afkomstig van 4 verschillende gedetineerden)
Overig (9 briefjes afkomstig van 8 verschillende gedetineerden).

BPG Leefafdeling 9

Algemeen

Op Leefafdeling 9 verblijven gedetineerden met een BPG- indicatie. Dit zijn gedetineerden die moeilijk beheersbaar zijn in hun gedrag (beheersproblematische gedetineerden). Deze justitiabelen zijn door de selectiefunctaris geselecteerd voor een individueel regime. De BPG Vught kent 48 individuele plaatsen. Intern wordt gewerkt met een fasering.

Omdat de Schie een TA-afdeling is geworden is het erg druk geweest afgelopen jaar. Unit 9 PI Vught is momenteel de enige BPG afdeling in Nederland. Dit heeft er voor gezorgd dat 46 van de 48 plaatsen het hele jaar bezet waren.

LA 9 heeft 4 afdelingen: D, C, B en A. Afdeling D is de inkomstenafdeling, met een individueel regime. Ook afdeling B en afdeling A hebben een individueel regime, maar er wordt toegewerkt naar meer groepsgerichte activiteiten en samenstelling. Op afdeling C wordt er individueel gewerkt, er verblijft een complexe groep justitiabelen, soms voor een wat langere periode. Afdelingen 9 E, F, G en H vallen onder de TA.

Wanneer het vanuit beheersgevaar noodzakelijk is om een dwangbehandeling te starten die niet verantwoord is binnen een PPC-setting, krijgt een cel op 9C tijdelijk een PPC-bestemming. Zo wordt de zorg geborgd voor deze justitiabelen met aanvullend op de piw-ers een zbiw-er ook de benodigde controles door verpleegkundigen.

Aandachtspunten

Er is dit jaar op Leefafdeling 9 aandacht geweest voor:

- de werkdruk vanwege het wegvallen van de Schie en wisselingen in het middenkader; (voor BPG)
- Covid-maatregelen, gedetineerden met veel beperkingen worden door Covid nog meer beperkt. Over het algemeen is het wel goed opgelost maar de slechte Skype-verbindingen waren frustrerend;
- goed lopende interne fasering; (van inkomstengang naar uitfasering BPG)
- in contact met elkaar; (met de justitiabelen en onderling, de menselijke benadering)
- werken in en aan een gezond werk-leefklimaat - Investeren in vakmanschap; (scholing en aandacht voor personeel en justitiabelen)
- er is een nieuw koersdocument gemaakt voor 2021.

Weekcommissaris

Ongeveer 12% van het totale aantal spreekbriefjes in 2019 komen van Leefafdeling 9. (A t/m H) Er is geen sprake van zogenaamde “veelschrijvers” of “veelklagers”.

Een deel van de bezoeken zijn afgelegd bij gedetineerden die een a- of b-behandeling ondergaan. Dit zijn vanuit de wet verplichte bezoeken.

Leefafdeling 9 was voor de weekcommissaris goed telefonisch bereikbaar. De meeste vragen gaan over de klachtenafhandeling en het regime/de fasering. Hiernaast zijn er nog verschillende vragen over medische kwesties, bejegening, de invoer van spullen, overplaatsing en de winkelbestelling.

Samenwerking

De samenwerking tussen de directeur en de CvT wordt door beide partijen als prettig ervaren Er zijn korte lijnen en de feedback wordt over en weer gewaardeerd. Er zijn afgelopen jaar afspraken gepland om met name de terugkoppeling naar aanleiding van het werkboek efficiënter te laten verlopen. Dit is, zeker ten opzichte van andere units, verbeterd maar blijft onder de aandacht.

Beklagzittingen

In de beklagzittingen waren het voornamelijk de strafmaatregelen die getoetst werden.

Ontwikkelingen

Het regime op Leefafdeling 9 is strak en duidelijk maar er wordt ook steeds meer maatwerk geleverd. Dit vraagt veel van de inzet en de houding van het personeel. In 2020 is het beleid voortgezet om een meer 'mensgerichte' benadering te gaan uitvoeren. Er is voor personeel en leiding coaching en intervisie georganiseerd.

Arbeid

Ontwikkelingen:

De penitentiaire productiebedrijven van Gevangeniswezen Nederland (onderdeel van de Dienst Justitiële Inrichtingen) opereren samen onder de naam In-Made. De penitentiaire inrichtingen in Nederland beschikken allemaal over een eigen In-Made productiebedrijf. Binnen de PI Vught biedt In-Made gedetineerden werk in hout, metaal (poedercoating) en wasserij. Daarnaast werken gedetineerden in de winkel van In-Made, die niet alleen Vught maar ook een aantal andere PI-locaties bedient. Kerst 2020 verraste de directie van de PI Vught externe medewerkers zoals de CvT-leden met pakket koffie en thee, een initiatief voortkomend uit de samenwerking tussen In-Made en de Stichting Zuivere koffie.

In de P.I. is sinds 2019 een pilot uitgevoerd, waarbij gedetineerden 32 uur per week werken. DJI vindt werk een cruciaal onderdeel van de detentie. Het biedt arbeidsdiscipline, dag- en werkritme, werkervaring en mogelijk dus betere re-integratiekansen. De idee achter de pilot was, dat 32 uur werken een situatie creëert, die lijkt op een werkend leven buiten. In 2020 is ruimschoots ervaring opgedaan met deze pilot. Vanuit directieperspectief zijn de bevindingen over het algemeen positief. Belangrijkste knelpunt is de spanning tussen arbeid en dagprogramma, die in de praktijk niet volledig kan worden weggenomen. Feitelijk lukt het de meeste gedetineerden niet om daadwerkelijk 32 uur aan het werk te zijn, omdat het dagprogramma ook op de werkdagen geregeld om noodzakelijke interventies (acties; gesprekken; rechtbankbezoek; etc.) vraagt. Gedetineerden die aan de pilot hebben meegedaan, werken effectief gemiddeld 27 uur per week.

Spreekbriefjes en klachten:

Het aantal spreekbriefjes die speciaal over de arbeid gaan, is in 2020 afgenomen van 20 naar 13, verhoudingsgewijs nog geen 2% van het totaal. Om administratief technische redenen is het aantal spreekbriefjes over de winkel in 2020 niet te reconstrueren. Onder de weekcommissarissen bestaat evenwel de indruk dat over de winkel vaker briefjes worden ingevuld. Over de winkel worden ook geregeld klachten gehoord. Gedetineerden uiten dan ontevredenheid over het assortiment van de winkel, de versheid van producten en de prijs. De winkel heeft overigens een eigen klachtenprocedure met een klachtenformulier. Via deze route worden klachten opgelost. Hierdoor zijn die niet in beeld bij de CvT. In-Made koopt landelijk c.q. centraal in en bepaalt landelijk de prijs van producten. De PI heeft daar geen invloed op. Er is geen prijsverschil tussen PI-locaties voor dezelfde producten, zoals gedetineerden soms beweren. Het assortiment is seizoensgebonden. Bepaalde producten verkoopt In-Made niet (bijvoorbeeld verstuivers), omdat ze een veiligheidsrisico met zich mee brengen. Via de gedeco's kunnen gedetineerden 2x per jaar hun wensen met betrekking tot het assortiment bij In-Made kenbaar maken. Zo nodig wordt de winkellijst aangepast met alternatieve producten. Versproducten worden conform de HACCP-normen geleverd en bewaard. Er vindt toezicht plaats vanuit de Nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA).

Een specifieke klacht van gedetineerden met betrekking tot de winkel is, dat zij in geval van overplaatsing reeds betaalde maar nog niet geleverde versproducten niet krijgen geleverd op hun nieuwe locatie. Deze situatie is bekend, maar is niet aan te passen. Het is In-Made beleid om versproducten niet terug te nemen. Naleveren kan niet in verband met HACCP-normen en DVO staat niet toe dat gedetineerden tijdens het vervoer naar een nieuwe locatie versproducten meenemen. Doorgaans is gedetineerden bekend dat ze worden overgeplaatst en wanneer dat het geval is, zodat ze met het bestellen van versproducten rekening kunnen houden. In gevallen waarin dat niet lukt, omdat de datum van overplaatsing op het laatste moment wijzigt, ontstaat inderdaad de situatie dat betreffende gedetineerden niet krijgen, waar ze wel voor hebben betaald. Als de versproducten al op de afdeling zijn, worden ze dikwijls verdeeld onder de achtergebleven ge-

detineerden. Als dat nog niet het geval is, vernietigt In-Made de versproducten. Het is vervelend voor betreffende gedetineerden, maar de situatie is niet te veranderen.

Covid-19:

De directie geeft aan, dat in 2020 de reactie van gedetineerden en personeel op de Covid-19 pandemie erg constructief is geweest. Met betrekking tot de arbeid en de winkel is de invloed beperkt geweest. Er is grotendeels gewerkt zoals dat ook zonder Covid-19 zou zijn gebeurd. De richtlijnen van DJI en RIVM zijn in acht genomen, er is bij problemen steeds gezocht naar praktische oplossingen. En die zijn in vrijwel alle gevallen ook gevonden. Soms konden gedetineerden korte tijd minder werken dan gepland was, maar dat is opgevangen dan wel later ingehaald of gecompenseerd. Gedetineerden komen overigens niet meer fysiek in de winkel om producten te kopen: dat verloopt volledig via bestellijsten en uitlevering op de afdelingen. Ook dat is landelijk beleid van In-Made.

Incidenten:

In 2020 hebben zich geen incidenten voorgedaan die bijzondere aandacht van de Commissie van Toezicht hebben gevraagd.

Overleg:

De Commissie van Toezicht heeft twee contactpersonen aangesteld te weten een beklagrechter en een weekcommissaris. De portefeuille Arbeid valt onder één plaatsvervangende vestigingsdirecteur. Er heeft in 2020 twee keer een portefeuille-overleg plaatsgevonden tussen de betreffende directie en de contactpersonen van de Commissie van Toezicht. Hierin zijn lopende zaken besproken, is van gedachten gewisseld over grieven en klachten met betrekking tot de winkel en is aandacht besteed aan de pilot en de invloed van de Covid-19 pandemie op de productiebedrijven en de winkel van de PI Vught. Verder vindt er geregeld overleg plaats met personeel tijdens de bezoeken door de weekcommissarissen. De samenwerking wordt als positief ervaren.

Vergaderingen van de Commissie van Toezicht

De Commissie van Toezicht heeft het afgelopen jaar 11 keer vergaderd met de directie, elke eerste maandag van de maand. In augustus werd er traditiegetrouw niet vergaderd. De vergaderingen hadden gedeeltelijk plaats in de inrichting. Vanwege de Covid-19 maatregelen was het niet mogelijk om fysiek te vergaderen, vanaf april t/m december is om die reden online vergaderd. Alleen in september was het mogelijk om op ruime afstand in de inrichting te vergaderen. De vergaderingen werden bijgewoond door de vestigingsdirecteur en/of een plaatsvervangende vestigingsdirecteur (tevens portefeuillehouder D&R) en de juridisch medewerker. De vergaderingen werden gehouden aan de hand van een tevoren opgestelde agenda, met een aantal terugkerende agendapunten, zoals ingekomen stukken, mededelingen directie, terugkoppeling door unitcoördinatoren en terugkoppelingen door de beklagrechters. Daarnaast waren de Covid-19 maatregelen een vast onderdeel van de agenda. Naast de maatregelen die beperkingen met zich mee brachten voor gedetineerden, zijn ook de consequenties voor personeel uitvoerig aan de orde geweest. Ook is elke keer besproken hoe de commissie van toezicht haar werk zo goed mogelijk kan doen binnen de geldende beperkingen. De besmettingen van personeel en gedetineerden waren goed in beeld bij de directie. P.I. Vught heeft ook tijdelijk een corona teststraat gehad om medewerkers zo snel mogelijk te kunnen testen bij klachten. De personele bezetting is een continue zorg en onder de aandacht. In maart is voor het eerst het corona actieteam bijeen gekomen.

Op de vergadering van *januari* heeft de voorzitter van Forum Levenslang een presentatie gegeven over het beleid ten aanzien van levenslang gestraften in het verleden en op dit moment. Het aantal levenslang gestraften is de afgelopen jaren toegenomen, op dit moment zijn er 50 levenslang gestraften. Dit heeft er niet alleen mee te maken dat vaker levenslang wordt opgelegd, maar vooral dat er door de minister geen gratie meer is verleend. Forum Levenslang stelt zich onder ander ten doel om de toetsing van de straf door een rechter te laten doen en geen politieke beslissing te laten zijn.

In *februari* heeft de directeur Zorg en Behandeling gesproken over het onderwerp dwangbehandeling. De verandering in het afgelopen jaar was met name gericht op de zorgvraag. Is de zorg, die wij binnen de PPC

verlenen gelijkwaardig aan de zorg buiten de inrichting? In de PPC is de vraag of de behandeling voldoende bijdraagt aan recidivevermindering. Dit is een andere opdracht. In de PPC staat het FHIC model (Forensic High and Intensive Care) centraal dat gestoeld is op terugdringen dwang en drang en het bevorderen van de relationele veiligheid. Juist omdat in dit model sprake is van een betere relatie met de gedetineerde en de gedetineerde beter in beeld is, kan de behandeling verbeteren of de duur ervan verkort worden. Liever een spuit dan langdurig opsluiten. De behandelaar ondersteunt en handelt zo min mogelijk repressief. In de vergadering van *maart* is gesproken over de situatie op PPC 4. De directeur van deze unit geeft aan dat verschillende veranderingen zijn doorgevoerd. Er zijn drie nieuwe afdelingshoofden. Alle teams hebben intensieve coaching. Het is een tijd onrustig geweest op de afdeling doordat alles overhoop gehaald is. Nu is het punt bereikt waarop een kanteling plaatsvindt en het de goede kant op gaat. Er wordt meer gekeken wat we kunnen met individuele patiënten. Ook zijn er meer medewerkers op de groep. In *maart* is gesproken over het veiligheidsrisico in de omgeving van de P.I. Er is telkens landelijke afstemming over met Politie en OM. In juni heeft de burgemeester een gebied rondom de Penitentiair inrichting (PI) in Vught aangewezen als veiligheidsrisicogebied. De burgemeester heeft dit gedaan op advies van de Driehoek. Het gebied kent een verhoogd risico op overtredingen en/of verstoring van de openbare orde. De officier van justitie kan de politie bevel geven om tot preventief fouilleren in het gebied over te gaan. Met de aanwijzing wil de burgemeester de veiligheid van inwoners, medewerkers en bezoekers waarborgen. Er verblijven op dit moment gedetineerden in de EBI waarbij, onder andere, sprake is van een hoog vluchtrisico. Bij een eventuele ontsnappingspoging bestaat ernstige vrees voor een verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens.

De bemiddeling in het kader van de Veegwet is diverse malen onderwerp van gesprek geweest. De invoering per 1 juli 2020 is uitgesteld. Pas in december 2020 werd duidelijk dat de invoering per 1 januari 2021 zou plaats vinden (zie verder hoofdstuk bemiddeling).

Daarnaast zijn onder andere de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

- Nieuwsbrieven MT P.I. Vught
- Nieuwsbrieven kenniscentrum
- Jaarverslag Commissie van Toezicht 2018

De structuur van de vergaderingen is als volgt. De vergaderingen vangen aan in aanwezigheid van de directeur. Het laatste gedeelte van de vergadering vindt plaats zonder directie. Dit gedeelte is onder meer bedoeld om agendapunten voor te bereiden en na te bespreken. Er komen onderwerpen aan de orde die zien op afspraken en werkwijze binnen de commissie een ook punt waarop afstemming moet worden gezocht met de directie.

Overleggen en samenwerking met de directeur van de inrichting

De vestigingsdirecteur of zijn plaatsvervanger hebben tijdens de vergaderingen steeds verslag gedaan van de lopende zaken en ontwikkelingen binnen de inrichting. De voorzitters hebben dit jaar enkele malen tussentijds per vergadering en overigens telefonisch overleg gehad met de directeur met het doel met elkaar van gedachten te wisselen over de samenwerking tussen de Commissie van Toezicht en de directie en om elkaar in een vroeg stadium te informeren over relevante ontwikkelingen en/of zienswijzen.

In 2020 zijn structureel mededelingen gezonden aan de secretaris van de Commissie van Toezicht ingevolge het bepaalde in artikel 24, zesde lid, van de Penitentiaire beginselenwet, betreffende het plaatsen van gedetineerden in een afzonderingscel in het kader van een ordemaatregel, en ingevolge het bepaalde in artikel 55, tweede lid, van de Penitentiaire beginselenwet, betreffende het plaatsen van gedetineerden in een strafcel in het kader van een disciplinaire straf. Er is door de directie mededeling gedaan aan de voorzitter van de commissie ingevolge het bepaalde in artikel 33, eerste lid, van de Penitentiaire beginselenwet, betreffende het plaatsen van een gedetineerde op het veiligheidsbed en het gedwongen toepassen van medicatie en/of mechanische middelen. Bij een bedplaatsing van een gedetineerde als in geval van (het voornemen tot) onvrijwillig medisch handelen heeft een lid van de commissie in het kader van haar toezichtstaak de betrokkene zo spoedig mogelijk bezocht.

De commissieleden worden door de directeur op de hoogte gesteld wanneer ernstige incidenten in de inrichting plaats hebben. Hier kan dan bij bezoek van de weekcommissaris aan de betreffende afdeling

rekening mee worden gehouden.

Dwangbehandeling

Een belangrijke activiteit van de Commissie is het toezicht op de dwangbehandelingen. De PI Vught heeft een groot aantal plaatsen beschikbaar voor gedetineerden met psychiatrische problematiek, waarbij inzet van dwangbehandeling, met name het toedienen van medicatie onder dwang, met grote frequentie noodzakelijk is.

Hiervoor is in de afgelopen jaren een heldere procedure uitgewerkt, waarbij de betreffende gedetineerde na aanzegging van een dwangbehandeling (a-behandeling) bezocht wordt door een lid van de commissie (één van de commissarissen die die week dienst heeft), om met hem zijn rechtspositie te bespreken, en hem te wijzen op de mogelijkheden van klage en schorsing en beroep. Hierbij wordt ook nagegaan of de procedure correct is doorlopen en de beslissing adequaat is gemotiveerd. De directie ontvangt een gestandaardiseerd bericht van de bevindingen bij dit bezoek. De weekcommissarissen streven ernaar bij alle vormen van dwangbehandeling, dus niet enkel de a-behandeling, de gedetineerden te bezoeken.

De beperkende maatregelen als gevolg van de corona-epidemie hebben deze procedure in belangrijke mate verstoord. Toch is geprobeerd binnen deze beperkingen het toezicht zo goed mogelijk uit te voeren. Bij alle meldingen van dwangbehandelingen werd geprobeerd telefonisch contact te leggen met de gedetineerde en met het personeel van de betrokken afdeling. Fysiek bezoek werd omwille van de voorschriften tot een minimum beperkt. Ook het ingestelde periodieke overleg over de dwangbehandelingen met de directie is door de corona-maatregelen in het gedrang gekomen.

In het verslagjaar 2020 is sprake geweest van 196 gestarte dwangbehandelingen waarvan 63 a-behandelingen. De commissie heeft alle gedetineerden bezocht in het kader van de a-behandeling. Wat regelmatig voorkomt is dat een b-behandeling gelijk wordt gevolgd door een voorgenomen a-behandeling. Opvallend is dat er veel meer a-behandelingen zijn verlengd.

	2019	2020
a-behandeling	71	63
verlenging a-behandeling	64	91
b-behandeling	47	37
verlenging b-behandeling	-	-
geneeskundige behandelingen (art. 32)	16	5
Totaal	198	196

De volgende tabellen geven een overzicht van de toegepaste behandelingen per unit. Uit de aantallen blijkt dat het aantal dwangbehandelingen op unit 3 ten opzichte van vorig jaar afgenomen. Het aantal a-behandelingen en de verlengingen daarvan op unit 4 zijn ten opzichte van vorig jaar gestegen. Het aantal b-behandelingen op unit 4 is juist afgenomen. Voor de BPG is een apart overzicht opgenomen, omdat bij meerdere gedetineerden een dwangbehandeling is toegepast. Hiervoor is een aparte procedure afgesproken, aangezien deze gedetineerden niet op een PPC konden verblijven gezien hun verdere problematiek.

	unit 3 2018	unit 3 2019	unit 3 2020
a-behandeling	21	39	21
verlenging a-behandeling	33	41	34
b-behandeling	21	10	12
verlenging b-behandeling	2	-	-
geneeskundige behandelingen (art. 32)	1	5	-
totaal	78	95	67

	unit 4 2018	unit 4 2019	unit 4 * 2020
a-behandeling	27	29	41
verlenging a-behandeling	?**	16	48
b-behandeling	?**	36	25
verlenging b-behandeling	1	-	-
geneeskundige behandelingen (art. 32)	18	8	5
totaal	**	89	119

*onder de verantwoordelijkheid van unit 4 vallen ook de afdeling 2c, 2d en 2e en 6g

**cijfers zijn foutief opgenomen in het jaarverslag van 2018. De juiste cijfers zijn niet meer te achterhalen.

	LA 9 2019	LA 9 2020	unit 5 2020
a-behandeling	3	1	-
verlenging a-behandeling	7	5	4
b-behandeling	1		-
verlenging b-behandeling	-		-
geneeskundige behandelingen (art. 32)	3		-
totaal	14	6	4

Het grote aantal dwangbehandelingen is toe te schrijven aan het beleid gedetineerden met psychiatrische problematiek naar de PI Vught over te plaatsen gezien de daar aanwezige deskundigheid en faciliteiten (PPC's). Positief is wel dat het totaal aantal dwangbehandelingen erg vergelijkbaar is met het vorige jaar en niet verder opgelopen is, ondanks de toenemende complexiteit van de problematiek van veel gedetineerden. De commissie is positief over de constructieve opstelling van de directie van de PPI in de bespreking van dit onderwerp: de directie is bereid de zorgen rond (toename van) het gebruik van dwangmaatregelen te delen en de achtergronden toe te lichten. Positief is ook de overheersende ervaring dat met deze ingrijpende maatregel zorgvuldig wordt omgegaan, waarbij er ook zorg is voor de rechtspositie van de gedetineerde. De procedure van de dwangbehandeling (met name de aanzegging) wordt in de regel correct doorlopen, waarbij de directie standaard de advocaat van gedetineerde op de hoogte stelt. De commissie wordt ook tijdig ingelicht.

Het onderwerp heeft de voortdurende aandacht van directie en commissie, en wordt met regelmaat besproken in de vergaderingen.

Activiteiten commissieleden tijdens het verslagjaar

Door de Covid-19 maatregelen zijn er geen activiteiten geweest in 2020. Het was niet mogelijk om andere inrichtingen te bezoeken dan wel bezoekers te ontvangen. De landelijke themadag Commissies van Toezicht, die normaal gesproken plaats vindt in oktober, is om die reden ook geannuleerd.

4. De bemiddelingstaak

De functie van maandcommissaris

Taken van de weekcommissaris

In 2020 vervulden 11 leden van de Commissie van Toezicht de rol van maandcommissaris, waarvan 2 leden daarnaast ook de rol van beklagrechter vervulden. Dit is een waardevolle combinatie, omdat we hiermee een sterke link maken met de beklagrechters. In PI Vught spreken we van weekcommissaris (weco), in plaats van maandcommissaris. Elke week zijn 3 weco's ingeroosterd om de verzoekbriefjes met grieven en vragen af te handelen. Tevens bezoeken zij alle gedetineerden bij wie een voorgenomen dwangbehandeling a is aangezegd en de gedetineerden met een b-behandeling. Omdat we in 2020 te maken hadden met het

coronavirus was het helaas niet mogelijk om gedetineerden te bezoeken. Gaandeweg het jaar hebben we de keuze gemaakt om alle vragen en grieven telefonisch af te handelen. Ook de a- en b-behandelingen. Voor de dwangbehandelingen hebben we er uiteindelijk voor gekozen om de gedetineerden te bezoeken als het echt niet mogelijk was om de gedetineerden telefonisch te spreken. Op deze manier hebben we er voor kunnen zorgen dat we het hele jaar wel gewoon onze taak hebben kunnen uitvoeren.

Daarnaast hebben de weco's allemaal een apart aandachtsgebied, veelal één unit of een onderwerp zoals veiligheid, arbeid, dwangbehandelingen, etc. Deze portefeuille is meestal een duale verantwoordelijkheid met een beklagrechter. Voor die unit heeft de weco extra aandacht in gesprekken met de gedetineerden, een Gedeco of Paco en medewerkers. En verder heeft de weco min of meer regelmatig overleg met afdelingshoofden en/of plaatsvervangend vestigingsdirecteur. De bedoeling van deze constructie is om operationele problematiek op unitniveau te behandelen, omdat de totale justitiële inrichting te groot en divers is om alles in de maandelijks voltallige commissie te bespreken. In die maandelijks vergadering is naast de algemeen directeur, een van de plaatsvervangend directeurs aanwezig, dus vaak niet de betrokken plaatsvervangend vestigingsdirecteur die over de gesignaleerde zaken gaat. Ook de rol van portefeuillehouder hebben we in 2020 ten uitvoer kunnen brengen. Dit heeft veelal telefonisch of online plaatsgevonden.

In 2020 hebben de weco's twee keer een gezamenlijke vergadering gehad. Naast de weco's sluit ook de coördinator van de beklagrechters bij dit overleg aan. Tijdens deze bijeenkomsten zijn ervaringen uitgewisseld. Daarnaast is onder andere de werkwijze met betrekking tot het weco werkboek geëvalueerd, is er aandacht geweest voor het aanpassen van de werkwijze met de invoering van de zogenaamde Veegwet en is gesproken over de aanpak van veelklagers. Het bezoeken van de a- en b-behandelingen is ook aan de orde geweest. Voorts is gesproken over manieren om efficiënter te werken, hoe de weco's hun doelen willen bereiken en over methoden om de werkdruk binnen de perken te houden. Opnieuw is aan de orde geweest dat we behoefte hebben om casuïstiek te bespreken. In 2021 krijgt dit vorm door middel van frequente interviewbijeenkomsten.

Wekelijks zitten 2 weco's in de beklagzitting onder voorzitterschap van een van de beklagrechters. Dat is enerzijds van belang om de juridische besluitvorming te volgen en anderzijds om, met kennis van de gang van zaken op de werkvloer, bij te dragen aan evenwichtige uitspraken. Door corona zijn helaas de meer-voudige zittingen dit jaar minimaal geweest.

In 2020 zijn 688 briefjes behandeld en in het Excel bestand gezet. Dit is inclusief de a- en b-behandelingen. Die registratie is bedoeld om kort en krachtig op te schrijven waar het briefje over ging en om zo nodig gericht een vraag te stellen aan hoofden van de afdeling, aan de plaatsvervangend vestigingsdirecteur of een andere met functie genoemde medewerker.

Behandeling van de briefjes

2020: 688 briefjes

2019: 767 briefjes

2018: 736 briefjes

2017: 726 briefjes

Dwangbehandeling

Een groot deel van de werkzaamheden van de weco's bestaat uit het bezoeken van de a-behandelingen en b-behandelingen. In 2020 werden 196 bezoeken in dat kader afgelegd. Het spreken van een gedetineerde bij een aangezegde a-behandeling is een wettelijk vastgelegde verplichting en heeft enerzijds als doel om te verifiëren of de gedetineerde weet wat er gaat gebeuren en wat zijn rechten in dezen zijn, en anderzijds om te controleren of de directie volgens de voorgeschreven procedure werkt. Het lid van de Commissie van Toezicht dat de desbetreffende gedetineerde heeft bezocht maakt van zijn/haar bezoek onmiddellijk een verslag op en brengt dat ter kennis van (voorzitter van) de commissie en de directeur die de beschikking heeft ondertekend.

Het toezicht op de b-behandelingen is niet wettelijk verplicht en moeilijker. Het betreft 'volstrekt noodzakelijke gedwongen behandeling bij acuut gevaar voor gedetineerde of omgeving' alleen met middelen die opgenomen zijn in het behandelplan.

Een punt van aandacht blijft het aantal dwangbehandelingen en de plaatsing in de isoleercel die vaak plaats vindt bij dwangbehandeling. Plaatsing in de isoleer van psychiatrisch zieke gedetineerden heeft een hoge kans op schadelijk effect. Het terugdringen van het gebruik van de isoleer blijft een punt van aandacht.

Veel klagers/schrijvers:

Regelmatig komt het voor dat er een gedetineerde bijzonder veel briefjes schrijft of veelvuldig klachten indient. In die situatie wordt er in overleg met de afdeling voor gekozen dat één weco aanspreekpunt is.

Onderwerpen

Het werkboek verschaft ons inzicht in de onderwerpen die in de gesprekken met de weco's aan de orde zijn geweest. De meest voorkomende onderwerpen betroffen:

- Dwangbehandelingen
- Klachtbehandeling
- Regime/fasering
- Medisch en medicatie
- Bezoek
- Bejegening

Acties naar aanleiding van briefjes:

Per klacht of grief noteert de weco een regel in het excel bestand en via het secretariaat komt de betreffende regel onder de aandacht van de functionaris van wie de weco een actie of opinie vraagt. In 2020 bleek dat op veel klachten geen terugkoppeling was ontvangen van de PI in het werkboek. Gebleken is dat in veel gevallen wel een terugkoppeling had plaatsgevonden, maar dat dit niet in het werkboek stond vermeld. In 2021 zal per unit door portefeuille en plaatsvervangend directeur worden gekeken wat er nodig is om er voor te zorgen dat terugkoppeling plaats vindt en wat er nodig is om dit wel goed te vermelden in het werkboek.

Bemiddeling

Op grond van artikel 63 lid 4 van de Penitentiaire beginselenwet kan de voorzitter van de beklagcommissie een klaagschrift in handen stellen van een lid van de commissie van toezicht, bedoeld in artikel 7 lid 3 van de Penitentiaire beginselenwet, teneinde deze in de gelegenheid te stellen ter zake te bemiddelen.

In het afgelopen jaar heeft de bemiddeling in beperkte vorm plaats gevonden door de weekcommissaris aan de hand van ingediende sprekersbriefjes of op verzoek van het secretariaat van de commissie van toezicht. Dit betrof groepsklachten, maar ook een individuele casus een gesprek op gang is gekomen tussen een gedetineerde en personeel.

Veegwet

Per 1 januari 2021 wordt in de Penitentiaire Beginselenwet een nieuwe vorm van bemiddeling opgenomen: artikel 59a, lid 1 t/m 4. De geformaliseerde bemiddeling is ingegeven door de landelijke toename van het aantal beklag- en beroepszaken en omdat veel van de klachten betrekking hebben op de bejegening van en de communicatie met gedetineerden.

Door de voorzitter van de commissie van toezicht en de secretaris is dit onderwerp dit jaar ook onder de aandacht gebracht van de rechtbank Oost-Brabant. Met name omdat de stroom bemiddelingsverzoeken van grote invloed kan gaan zijn op de klachten. Dit terwijl de financiering van de administratieve ondersteuning van de commissie van toezicht wordt gebaseerd op het aantal klachten dat wordt afgehandeld. Daarnaast moet er geld beschikbaar komen om commissieleden scholing te geven op het gebied van bemiddeling. Zodra er meer duidelijkheid is over de effecten van de Veegwet zal opnieuw overleg plaatsvinden.

Er is een werkgroep geformeerd om binnen de PI Vught op praktische wijze uitvoering te geven aan deze nieuwe vorm van bemiddeling. Deze werkgroep bestaat uit een aantal medewerkers van de PI, een aantal leden van de Commissie van Toezicht en de secretaris van de Commissie van Toezicht. De werkgroep heeft 5 keer vergaderd over - onder meer -:

- Wie is bij het bemiddelingsgesprek aanwezig?

- Op welke wijze worden bemiddelingsgesprekken ingeroosterd?
- Werkproces;
- Aanpassen/maken formulieren (klachtformulier, verslag bemiddelingsgesprek);
- Inhoudelijke aspecten zoals vertrouwelijkheid en de gevolgen voor geformaliseerde bemiddeling voor de beklagprocedure;
- Communicatie (informerende van gedetineerden over geformaliseerde bemiddeling).

Er is nog geen uniforme werkwijze bereikt, omdat de PI en de CvT op een aantal punten nog geen overeenstemming hebben. Uiteraard worden bemiddelingsverzoeken wel per 1 januari 2021 in behandeling genomen.

5. Activiteiten in het kader van de rechtsprekende taak

De beklagcommissie

De beklagrechters zijn dit jaar, mede vanwege de Covid-maatregelen, slechts één keer bij elkaar gekomen. Tijdens deze bijeenkomst is jurisprudentie besproken en zijn diverse ervaringen gedeeld. Besproken is hoe we op de hoogte kunnen blijven van elkaars uitspraken en hoe om te gaan met het aanhouden van zaken. Daarnaast is afgesproken dat ook in 2021 intervisie plaats blijft vinden tussen de beklagrechters door beklagrechters als bijzitters aan de meervoudige combinatie toe te voegen. Door de beklagrechters wordt het als erg waardevol ervaren om op deze manier van elkaar te leren en feedback te kunnen geven en ontvangen. Onderwerp van gesprek was ook de mogelijkheid voor het doen van zittingen tijdens de Covid-19 maatregelen al dan niet digitaal.

Het afgelopen jaar zijn een aantal weekcommissarissen aan de slag gegaan als beklagrechter, soms in een duo functie. Die ervaring en de combinatie van werkzaamheden wordt als erg waardevol ervaren. Tijdens de vergaderingen van de commissie van toezicht met de directie heeft maandelijks een terugkoppeling plaatsgevonden van de zittingen en de bijzonderheden. Ook dit jaar is zichtbaar dat de beklagzaken ingewikkelder worden. Onder andere de klaagschriften over de verlening van de a-behandelingen zijn in aantal toegenomen. Dit onderwerp heeft de aandacht van de beklagrechters.

De beklagrechters nemen via e-mail kennis van jurisprudentie van de RSJ en krijgen via het secretariaat terugkoppeling van de hoger beroep zaken van de PI Vught die door de RSJ zijn afgedaan.

Beklagzittingen

Elke maandagochtend, behalve op feestdagen, heeft een zitting plaats van de beklagcommissie. Eén keer in de maand heeft ook op maandagmiddag een zitting plaats. Eens in de maand op woensdag is er een zitting voor de behandeling van rogatoire verzoeken door een alleensprekende beklagrechter.

Voor dit jaar was afgesproken om alle zittingen meervoudig te doen. Door de Covid-19 maatregelen zijn zittingen komen te vervallen vanaf half maart tot eind mei en vanaf half december. Er is aan klagers voorgelegd of ze wilden instemmen met schriftelijke afdoening, hier is in een aantal gevallen op ingegaan. Vanaf eind mei zijn de zittingen weer fysiek meervoudig opgestart. Begin oktober is besloten tot enkelvoudige behandeling, gelet op de Covid-19 maatregelen en de benodigde afstand die moest worden gehouden. In totaliteit waren er voor in 2020 75 zittingen gepland, hiervan zijn 18 zittingen geannuleerd en 57 zittingen doorgegaan. Door te kiezen voor meer schriftelijke afdoening zijn er geen grote achterstanden ontstaan en klachten binnen redelijke termijn afgedaan.

Tijdens de zittingen van de beklagcommissie of van de alleensprekende beklagrechter is steeds bijstand verleend door een secretaris van de Commissie van Toezicht. Als voorzitter van de beklagcommissie traden de beklagrechters bij toerbeurt op, volgens een vastgesteld rooster. De overige leden van de Commissie van Toezicht fungeerden bij toerbeurt, eveneens aan de hand van een tevoren opgesteld rooster, als lid van de beklagcommissie. De beklagrechters hebben in opmerkelijke zaken hun bevindingen gemeld in de eerstvolgende commissievergadering.

Op beklagzittingen wordt in beginsel mondeling uitspraak gedaan. Het komt voor dat in (bijzondere of complexe) klachten, waarin bijvoorbeeld nadere inlichtingen worden gevraagd bij de directie of klager, na de mondelinge behandeling schriftelijk uitspraak wordt gedaan. Op zitting krijgt klager steeds een formulier uitgereikt waarop de aan hem medegedeelde uitspraak is aangetekend.

Op dit formulier wordt tevens vermeld waar en binnen welke termijn klager beroep in kan stellen. Naast het uitreiken van dit formulier aan klager, wordt de mondelinge uitspraak ook aangetekend op de klacht ex artikel 67 lid 5 van de Penitentiaire beginselenwet. Indien een klager (vanwege ontslag) thuis is opgeroepen en niet ter zitting verschijnt, wordt eveneens een aantekening mondelinge uitspraak opgemaakt en verzonden. Hierin is opgenomen dat de beroepstermijn van zeven dagen gaat lopen nadat klager het afschrift heeft ontvangen.

De beschikkingen in rogatoire zaken zijn steeds door de secretaris schriftelijk uitgewerkt, omdat geen mondelinge behandeling in aanwezigheid van klager kan plaatsvinden. Bij toerbeurt worden deze beschikkingen door de beklagrechters ondertekend.

Cijfers en aantallen

Voor de registratie van de klachten wordt gewerkt met het registratiesysteem Klaver. Dit systeem is landelijk verplicht gesteld voor alle Commissies van Toezicht en zorgt voor eenduidige registratie en landelijk inzicht in de cijfermatige gegevens.

Tabel 1 : overzicht in- en uitstroom klachten 2017, 2018, 2019 en 2020 (bron Klaver)

	2017	2018	2019	2020
Beginvoorraad 1 januari	512*	573*	535*	540*
Instroom klachten	2380	2179	2342	2126
Uitstroom klachten	2315	2207	2318	2173
Eindvoorraad 31 december	577	545	559	493

*na correctie verwerking uitspraken na 1 januari

Tabel 2 : overzicht in- en uitstroom klachten uitgesplitst naar rogatoire verzoeken , 2017, 2018 2019 en 2020 (bron Klaver)

	2017	2018	2019	2020
Instroom klachten P.I. Vught	2039	1781	2073	1927
Instroom rogatoire verzoeken	341	398	269	199
Afdoening klachten	2100	1869	2112	2065
Afdoening rogatoire verzoeken	215	338	206	108

In het afgelopen verslagjaar 2020 werden in totaal **2126** klachten bij de commissie ingeschreven. Dit is inclusief het aantal rogatoire verzoeken van **199**. Het registratiesysteem Klaver maakt geen onderscheid tussen nieuwe klachten en inkomende rogatoire verzoeken. Er zijn totaal voor Vught **1927** nieuwe klachten ingeschreven.

Er zijn in 2020 totaal **2173** klachten uitgestroomd. Dit is inclusief het aantal uitgewerkte processen verbaal van de rogatoire verzoeken, te weten **108**. Er is in 2019 op **2065** zaken een beslissing genomen. Een deel van het aantal ingekomen klaagschriften, is op grond van artikel 64, eerste lid, Penitentiaire beginselenwet schriftelijk afgedaan.

Het aantal ingestroomde klachten in 2020 is afgenomen ten opzichte van 2019. In 2019 bedroeg dit aantal 2073 exclusief rogatoire verzoeken, in 2020 komen we uit op 1927. Dit is een daling van 146 klachten, te weten 7 %. Er is in 2020 1 klager geweest die ruim 150 klachten heeft ingediend. Daarnaast zijn er nog 2 gedetineerden die meer dan 40 klachten hebben ingediend.

Tabel 3: uitstroom klachten

	2016	2017	2018	2019	2020	%
ongegrond	945	650	622	738	857	41,5 %
gegrond	208	239	157	165	97	4,7 %
niet-ontvankelijk	732	481	479	456	468	22,7 %
ingetrokken	528	483	381	540	439	21,2 %
Ingetrokken na bemiddeling	44	1	31	2	0	0 %
Doorgestuurd en anders afgedaan	206	246	199	211	197	9,5 %
totaal afgedane klachten	2663	2100	1869	2112	2065	100%

Op de klachten zijn de volgende uitspraken gedaan:

- 857 keer is een klacht ongegrond verklaard;
- 97 keer is een klacht gegrond verklaard;
- 468 keer is een klager niet-ontvankelijk verklaard in zijn klacht.

De Commissie van Toezicht stelt vast dat gedetineerden de afgelopen jaren in toenemende mate in hun klachten worden bijgestaan door een advocaat, dit is zowel door namens klager een klacht in te dienen, schriftelijk te reageren of klager op zitting bij te staan. Dit lijkt zich te bestendigen. Er is wel met regelmaat sprake van het niet verschijnen van de advocaat op zitting. Dit is dan vaak alleen bekend bij klager maar niet bij de commissie van toezicht. Ook wordt er door de advocaat met regelmaat om een andere zittingsdatum verzocht vanwege verhindering. Dit betekent dat het langer duurt voordat een klacht wordt behandeld. De commissie verzoekt de advocaat dit altijd met zijn cliënt af te stemmen, omdat dit vertraging van behandeling betekent.

De tabel in bijlage A geeft inzicht in de verschillende onderwerpen waarover klachten zijn ingediend. Uit de tabel blijkt dat verreweg de meeste klachten zijn ingediend over verzorging, activiteiten, contact buitenwereld, informatie/procedure, regime, disciplinaire straffen en selectie/overplaatsing. Dit zijn dezelfde categorieën als in voorgaande jaren. In de categorie contact buitenwereld heeft een verschuiving plaatsgevonden. Er zijn dit jaar meer klachten over het bellen, terwijl er vorig jaar vooral klachten waren over post en bezoek. Er zijn ruim 20 klachten meer ingediend in deze categorie.

Ten aanzien van de wettelijke termijn waarbinnen de beklagcommissie dan wel een beklagrechtter een uitspraak dient te geven op een ingekomen klacht, merkt de Commissie van Toezicht op dat deze termijn van afdoening in 4 weken in 2019 bijna nooit is gehaald. Artikel 67, eerste lid van de Penitentiaire beginselenwet biedt de mogelijkheid om deze termijn vier weken te verlengen. Deze termijn van afdoening is (uitzonderingen daargelaten) wel gehaald.

Van de 1927 klachten die in 2020 zijn ingestroomd, is in 1659 zaken een beslissing genomen. De overige klachten zullen in 2021 worden afgedaan. (totale uitstroom 2019 is 2065 klachten, hieronder vallen ook de nog opstaande klachten van 2019).

In 201 uitspraken van de klachten die zijn ingestroomd in 2020 is beroep ingesteld. Dit is een percentage van 10%. Dit wijkt niet veel af ten opzichte van de afgelopen jaren. Het percentage was in 2019 8%. In 2017 en 2018 was dit percentage 11%.

De onderwerpen waar over in beroep wordt gegaan zijn divers. Van de 201 beroepen is dit 16 keer door de directie ingesteld. In twee klachten hebben zowel klager als directie beroep ingesteld.

De RSJ heeft in 28 klachten van de 201 klachten uitspraak gedaan. 4 beroepschriften zijn voor behandeling ingetrokken en in 169 klachten moet nog uitspraak worden gedaan. Van de 28 klachten zijn er 21 uitspraken van de beklagcommissie bevestigd. In 1 beklagzaak heeft de RSJ de uitspraak vernietigd. In 6 beroepen is klager en/of directeur niet-ontvankelijk verklaard. Dit houdt in dat in 75% van de klachten waarin beroep is ingesteld de uitspraak van de beklagcommissie wordt bevestigd. Dit was 64% in 2019. Er moet wel worden opgemerkt dat de RSJ nog niet veel beslissingen heeft genomen over de klachten van

2020. Navraag leert de RSJ te maken heeft met een achterstand in de afhandeling.

6. Digitalisering

In 2018 is de landelijke samenwerkruimte voor de leden van de commissie van toezicht geïntroduceerd. Elke commissie heeft een eigen samenwerkruimte waar vergaderstukken en zittingsstukken op geplaatst kunnen worden. Ook is de samenwerkruimte bedoeld om informatie en jurisprudentie op te slaan en informatie uit te wisselen. De stukken worden sinds 2019 alleen nog digitaal uitgewisseld, er is geen papieren dossier meer beschikbaar voor de beklagzittingen. Alle leden van de commissie hebben al een aantal jaar geleden van de Rechtbank Oost-Brabant een iPad ter beschikking gekregen voorzien van een rechtspraak e-mailadres. Alle correspondentie vindt plaats via dit e-mailadres. Eén van de voorwaarden om digitaal te kunnen werken is dat de inrichting het gebruik van apparatuur mogelijk maakt. Ieder commissielid heeft de mogelijkheid om een telefoon, iPad of laptop mee te nemen in de inrichting. De verbindingen zijn ook op orde, aangezien de iPad is voorzien van een datakaart voor 4G. Vanaf april is de commissie van toezicht digitaal gaan vergaderen met de directie. Een fysieke vergadering met groot gezelschap was niet meer mogelijk gelet op de Covid-19 maatregelen. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van een beveiligde digitale omgeving. Hoewel een fysieke vergadering de voorkeur heeft, is het een goede manier om contact te houden en agendapunten te bespreken. Mogelijk zal in de toekomst digitaal vergaderen blijven bestaan naast het fysieke overleg. Vanaf half december is door de strenge maatregelen het niet meer mogelijk om zittingen te doen in de PI. Er is samen met de PI gekeken op welke wijze er digitaal zitting kon worden gehouden. Dit is eind januari 2021 gestart door zittingen te doen via Skype.

7. Slotoverweging

We kijken als Commissie van Toezicht van de P.I. Vught terug op een bewogen jaar. Door de Covid-pandemie zijn we allemaal telkens op zoek geweest naar mogelijkheden om, ondanks alle maatregelen, toch onze bijdrage te kunnen leveren aan de humanitaire uitvoering van detentie. De flexibiliteit en creativiteit van iedereen heeft ertoe geleid dat we steeds in gesprek konden blijven gaan met de gedetineerden, we op de hoogte bleven van het reilen en zeilen binnen de inrichting en de klachten van de gedetineerden konden blijven behandelen. Een groot compliment voor iedereen die zich daarvoor heeft ingezet. Helaas hebben wij door alle beperkingen dit jaar minder aandacht kunnen schenken aan onze toezichthoudende en adviserende taken. Plannen die we hadden zijn in het water gevallen doordat we grote delen van het jaar niet meer fysieke bezoeken aan de afdelingen hebben gebracht. Wel is er veel aandacht geweest voor onze vernieuwde bemiddelingstaak op basis van de Veegwet en de manier waarop we daarin invulling willen en kunnen gaan geven. Een mooi streven om met elkaar in gesprek te gaan en om die manier te proberen om de neuzen dezelfde kant op te krijgen. Want helaas zien we maar al te vaak dat klachten voorkomen of opgelost hadden kunnen worden door met elkaar het gesprek aan te gaan. Er is veel tijd en aandacht gestoken in het creëren van een werkwijze die voor zowel de commissieleden als de PI werkbaar en efficiënt is. We zijn benieuwd hoe dit zich in 2021 zal gaan ontwikkelen.

Laten we hopen dat we elkaar in 2021 weer vaker fysiek kunnen treffen en wij al onze werkzaamheden snel weer op een normale manier kunnen oppakken. Hoewel de afgelopen periode ons ook nieuwe inzichten heeft gebracht en ons heeft doen beseffen dat op sommige momenten het heel efficiënt kan zijn om gebruik te maken van de digitale mogelijkheden. Wat dat betreft hebben we in het afgelopen jaar een enorme sprong vooruit gemaakt waar we in het vervolg dankbaar gebruik van zullen maken.

Dit jaarverslag is vastgesteld in de vergadering van de commissie van toezicht op en is ondertekend door de voorzitter en de secretaris,

de secretaris,
ir. S. Groenevelt

de voorzitter,
mr. W.J.M. Fleskens

Bijlage A. Klachtenoverzicht naar onderwerp

onderwerp	2018		2019		2020	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Activiteiten*	190	8,7	210	8,9	196	9,2
Behandeling	26	1,2	12	0,5	2	0,1
Bejegening	88	4,1	104	4,4	97	4,6
Compensatie	2	0,1	2	0,1	6	0,3
Contact buitenwereld*	147	6,7	198	8,5	216	10,2
Controle	46	2,1	39	1,7	46	2,2
DBT	45	2,1	49	2,1	63	3,0
Disciplinaire straf	157	7,2	151	6,5	143	6,7
Dwangbehandeling	1	0,1	24	1,0	35	1,6
Eisen verblijfsruimte	24	1,1	24	1,0	54	2,5
Geweld	5	0,2	2	0,1	3	0,1
ISD	20	0,9	20	0,9	17	0,8
Informatie / procedure	171	7,8	211	9,0	204	9,6
Nog onbekend	73	3,4	23	1,0	7	0,3
Ordemaatregel	108	4,9	142	6,1	130	6,1
Persoonlijke voorwerpen	107	4,9	132	5,6	89	4,2
Regime	170	7,8	194	8,3	161	7,6
Rekening-courant	50	2,3	49	2,1	39	1,8
Rogatoir verzoek	398	18,3	269	11,5	199	9,4
Schadeverhaal	3	0,1	3	0,1	1	0,1
Selectie/ overplaatsing*	153	7,0	175	7,5	152	7,2
Time-out	3	0,1	-	-	3	0,1
Toezicht	1	0,1	-	-	-	0
Transport	6	0,3	7	0,3	5	0,2
Verlaten inrichting	36	1,7	61	2,6	41	1,9
Verzorging*	149	6,8	241	10,3	217	10,2
Totaal ingediende klachten	2179	100	2342	100	2126	100

*Er is een onderverdeling gemaakt binnen activiteiten, contact buitenwereld, selectie/overplaatsing en verzorging.

Activiteiten	2016	2017	2018	2019	2020
Arbeid	54	91	68	50	46
Diversen	168	116	79	99	103
Lucht	38	36	26	40	30
Sport	19	11	17	21	17
	279	254	190	210	196

Contact buitenwereld	2016	2017	2018	2019	2020
Bellen	106	69	48	51	112
Bezoek	80	72	61	81	66
Post	76	37	38	65	38
Media	-	-	-	1	0
	262	178	147	198	216

Selectie/overplaatsing	2016	2017	2018	2019	2020
Extern	117	140	116	130	116
Intern	67	56	37	45	36

	184	196	153	175	152
Verzorging	2016	2017	2018	2019	2020
Diversen	91	112	105	158	112
godsdienst/levensbeschouwing	9	18	3	16	16
Medisch	114	50	23	43	54
Persoonlijk	36	26	18	24	35
	250	206	149	241	217

Bijlage B. Onderwerpen Klaver

Activiteiten (arbeid)	
Activiteiten (diversen)	dagprogramma
Activiteiten (lucht)	
Activiteiten (sport)	
Behandeling	Medisch Medicijnen
Bejegening	Bejegening piw'er
Compensatie	Compensatie
Contact buitenwereld (bellen)	
Contact buitenwereld (bezoek)	
Contact buitenwereld (media)	
Contact buitenwereld (post)	
Controle	Urinecontrole Celinspectie Visitatie / fouillering
DBT	Promoveren/degraderen plaatsing in basis of plus
Disciplinaire straf	Disciplinaire straf
Dwangbehandeling	a- en b-behandeling, art. 32
Geweld	Luidruchtigheid
ISD (interventies + behandeling)	TR traject
Informatie / procedure	Inzage processtukken Termijn rapport / beschikking Sprekersbriefje Beklagformulier e.d. BSD
Nog onbekend	Onduidelijk / nog onbekend / algemeen
Ordemaatregel	Maatregel cameraobservatie Maatregel dwangmiddelen Maatregel LAA plaatsing Maatregel ontzegging van bezoek Maatregel uitsluiting arbeid Maatregel van afzondering Maatregel verlengingen Maatregel overig
Persoonlijke voorwerpen	Zoekraken / beschadigen goederen Verzegeling
Regime	Regime / beleid / huisregels Twee op 1 cel Invoer Cel / ceieigenschappen Te late reactie op bel
Rekening-courant	Rekening-courant
Rogatoir verzoek	Rogatoir verzoek
Schadeverhaal	Schadeverhaal
Selectie / overplaatsing (extern)	Andere Commissie van Toezicht Doorsturen Selectiefunctionaris Doorsturen Medisch Adviseur
Selectie / overplaatsing (intern)	
Time-out	Bewaardersarrest / rode kaart

Verlaten inrichting	Verlof
Verzorging (diversen)	Winkel, bibliotheek
Verzorging (godsdienst, levensbesch.)	Religie
Verzorging (medische)	Tandarts
Verzorging (persoonlijke)	Hygiëne, Voeding

Bijlage C. Portefeuilleverdeling

Portefeuille
PPC 3
PPC 4
EBI/TA
Unit 6 en 7
LA 8
LA 9
arbeid en facilitair
dwangbehandeling en isolatie
kwaliteit en veiligheid
coördinator weekcommissarissen
coördinator beklagrechters
klankbordgroep en contactpersoon RSJ